

Náms- og kennsluáætlun - Haustönn 2026

VÉLS3VB05(DV) - Vélstjórn 4

Kennari	Ívar Valbergsson ivar.valbergsson@fss.is	
Viðtalstími	Föstudaga 10:30 -11:10 í Vaktklefa í stofu 124 eða síma 894 4496.	
Námsefni	Þjálfun fer fram í vélhermum. Og í gegnum Moodle.	
Áfangalýsing	Nemandinn þjálfast í keyrslu vélarúms og vélbúnaðar. Með vélhermum kynnist nemandinn daglegum rekstri vélarúms, frá köldu skipi til fullrar aflnotkunar. Viðbrögð við bilunum þjálfuð. Nemandinn ræsir allan búnað vélarrúmsins og rekur vélarrúmið með hjálp viðvörunarkerfa hermisins í tilgreindan tíma. Nemandinn bregst við gangtruflunum, greinir bilanir og kemur búnaðinum í rétt horf. Nemandinn öðlast hagnýta verklega þjálfun við stjórn á brunavél ásamt viðeigandi stoðkerfum í vélarhermi. Nemendur annast allan daglegan rekstur vélarrúms frá stjórnstöð, sinna bilanagreiningu og nýta sér upplýsingar frá framleiðendum, afgangsvaka og viðvörunarkerfi til að tryggja öruggan rekstur vélarúmsins.	
Námsmat og vægi námsmatsþátta	Til að ná áfanga þarf að klára leshjálpirnar og vera með færri en 10 fjarvistir í raunmætingu. Athugið að ekki skiptir máli hver er ástæða fjarvistar (veikindi, þar með talin vottorð, leyfi eða annað).	
	Símatsáfangi ☒	Lokapróf ☐
	Sleppikerfi ☐	
	Heiti	Vægi
	Leshjálp	50%
	Hermar	25%
	Ýmis verkefni	15%
Virkni í kennslustundum	10%	
Grunnþættir menntunar	Læsi : Nemendur lesa kennslubækur og enskar tæknihandbækur (<i>manuals</i>), til að lesa úr mælum, teikningum og afla sér upplýsingar til að reka og keyra vélarrúm. Sjálfbærni: Áhersla á sparneytni, lágmörkun útblásturs, rétta meðhöndlun spilliefna og gott viðhald. Heilbrigði og velferð: Öryggismál í vélrúmunum, notkun persónuhlífar, góð vinnubrögð, hvíld og öruggt vinnumhverfi. Lýðræði og mannréttindi: Góð samvinna, traust í áhöfn/hópi, virðing fyrir öllum og þekking á réttindum og skyldum á vinnumarkaði.	

Þekking	Leikni
Nemandi skal hafa öðlast þekkingu og skilning á: • stjórnækjum vélarúmshermis • daglegum rekstri vélarúms og hjálparbúðar • virkni og uppbyggingu véla og vélbúnaðar, svo sem stýrisvéla, sjó- og ferkvatnsdælna, ferskvatnseimis og rafmagnsframleiðslu • hvernig véladagbók er færð og notuð • hvernig skipt er yfir á brúarstjórn og samskiptum milli brúar og vélarúms á að vera háttáð	Nemandi skal hafa öðlast leikni í að: • ræsa og stöðva einstök tæki vélarúmsins og stoðkerfa þess í vélarúmshermi á þann hátt að tækjum og búnaði verði ekki misboðið • forgangsraða vinnu í vélarúmi á eðlilegan hátt. • tímasetja verk miðað við aðstæður. • afla upplýsinga um ástand vélbúnaðar og stoðkerfa • vinna með öðrum stjórnendum að viðbrögðum og hættum sem upp geta komið varðandi búnað og öryggi skips
Hæfni	
Nemandi skal geta hagnýtt þá þekkingu og leikni sem hann hefur aflað sér til að: • standa vaktir í vélarúmi og bregðast við bilunum og áreiti varðandi búnað • taka ákvarðanir um stjórnök eða viðbrögð við óeðlilegu ástandi vélbúnaðar eða stoðkerfa og gera viðeigandi ráðstafanir. • nota kerfismyndir og handbækur sem hjálparbúnað við bilanagreiningu og viðbrögð við bilunum. • vinna sjálfstætt og taka frumkvæði sem vélstjóri	

Vinnuáætlun		
Tímasókn	16 vikur x 4 klst.	64 klst.
Undirbúningur f. tíma	16 vikur x 3 tímar x 20 mín	16 klst.
Undirbúningur f. Verkefni	3 x 6 klst.	18 klst.
Skýrslur	18 klst.	18 klst.
Alls		116 klst. = 5 ein

Virðing, samvinna og árangur

Kennsluvikur	Áætluð yfirferð námsefnis	Skil á verkefnum
1. vika 19.-21. ágúst	Gangsetja vélarúm í dráttarbáta hermi	
2. vika 24.-28. ágúst	„	
3. vika 31. ágúst-4. september	„	
4. vika 7.-11. september	„	
5. vika 14.-18. september	Gangsetja vélrúm MER3D hermi	
6. vika 21.-25. september	„	
7. vika 28. september-2. október	„	
8. vika 5.-9. október	„	
9. vika 12.-16. október <i>Námsmatsdagur 12. okt.</i> <i>Miðannarmat 13. okt.</i>	„	
10. vika 19.-23. október <i>Vetrarleyfi 23. október</i>	Gangsetja vélrúm í MED3D hermi	
11. vika 26.-30. Október <i>Vetrarleyfi 26. október</i>	„	
12. vika 2.-6. nóvember	„	
13. vika 9.-13. nóvember	„	
14. vika 16.-20. nóvember	„	
15. vika 23.-27. nóvember <i>Dimissio 27. nóvember</i>	„	
16. vika 30. nóvember-4. desember	„	

Með fyrirvara um breytingar og von um gott samstarf

Ívar Valbergsson